

ΔΕΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΙ ΜΑΝΤΕΥΟΥΝ ΠΩΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΟ 2114 (του Peter Coy)

Δεν γνωρίζουμε τι πρόκειται να συμβεί σε 15 λεπτά από τώρα, έτσι φαίνεται σαν άσκηση... επιστημονικής φαντασίας να επιχειρήσουμε να προβλέψουμε πώς θα είναι ο κόσμος σε έναν αιώνα. Αυτό δεν εμπόδισε 10 οικονομολόγους, οι οποίοι κλήθηκαν να συμπεριλάβουν δοκίμιά τους σε ένα νέο βιβλίο με τίτλο «Σε 100 Χρόνια: Κορυφαίοι οικονομολόγοι

προβλέπουν το μέλλον» που εκδόθηκε από τον Ignacio Palacios-Huerta, καθηγητή του London School of Economics. Ένας εκ των 10 δοκιμιογράφων, ο Avinash Dixit, σημειώνει χαρακτηριστικά ότι «ευτυχώς δεν θα είμαι εδώ να γελοιοποιηθώ όταν οι προβλέψεις μου θα αποδειχτούν θεαματικά άστοχες».

Ένα βιβλίο, σαν αυτό του Palacios-Huerta, είναι πολύ χρήσιμο ως προς ένα ζήτημα για το οποίο μια πρόβλεψη 100 χρόνια μπροστά θα ήταν πολύτιμη ή και απαραίτητη: την κλιματική αλλαγή. Οι επιχειρήσεις, τα έθνη και οι αστέρες των τηλεοπτικών ριάλιτι θα «ανατέλλουν» και θα «δύουν» τις επόμενες δεκαετίες, αλλά ένα πράγμα είναι σίγουρο: εάν δεν περιοριστούν αποφασιστικά οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου, το παγκόσμιο κλίμα θα είναι πολύ πιο θερμό το 2114. (Στην πραγματικότητα το 2113, δεδομένου ότι η συγγραφή του βιβλίου ολοκληρώθηκε το περασμένο έτος). Σε μια συλλογή δοκιμίων που από πλευράς θεματολογίας “εξαπλώνεται” σε όλο τον κόσμο, η

υπερθέρμανση του πλανήτη είναι το ένα θέμα με το οποίο καταπιάνονται και οι 10 δοκιμιογράφοι.

Για τους απαισιόδοξους της ομάδας, η κλιματική αλλαγή θα είναι η χαρακτηριστική βολή. Για τους αισιόδοξους, είναι απλά μια προειδοποίηση. Στο τελικό δοκίμιο του βιβλίου, αποτελεί το μοναδικό θέμα. Ο 10ος στη σειρά συγγραφέας καταλήγει σε μια λύση που είναι φθηνή και εύκολη –φοβάται πως ίσως παραείναι φθηνή και εύκολη. Ακολουθεί μια γρήγορη ανασκόπηση του ποιοι είναι οι οικονομολόγοι και τι λένε για ένα θέμα που είναι πιθανό να απασχολήσει τους επιστήμονες, τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και όλους εμάς τον επόμενο αιώνα.

Daron Acemoglu, Τεχνολογικό Ινστιτούτο Μασαχουσέτης

Στην πιο μεγάλη και πιο πλούσια σε γραφήματα καταχώρηση του βιβλίου, ο Acemoglu υποθέτει πως το πρόβλημα της υπερθέρμανσης του πλανήτη μπορεί να επιλυθεί μέσω της επαγρύπνησης των πολιτών. Ο ίδιος προβλέπει ότι η «επανάσταση των δικαιωμάτων» των τελευταίων πολλών δεκαετιών, θα συνεχιστεί, δίνοντας περισσότερη εξουσία στους απλούς ανθρώπους να ζητούν περισσότερα από τους ηγέτες τους. Παραδέχεται πως «το ιστορικό μας μέχρι στιγμής δεν εμπνέει εμπιστοσύνη». Ωστόσο, γράφει «η επανάσταση των δικαιωμάτων, αν πράγματι συνεχίσει να εξαπλώνεται, θα έχει επίσης την τάση να κάνει τους ανθρώπους να ενδιαφέρονται περισσότερο για την ευημερία εκείνων που θα υποφέρουν εξαιτίας της απροθυμίας μας να αναλάβουμε δράση κατά της κλιματικής αλλαγής».

Angus Deaton, Πανεπιστήμιο Princeton

Ο Deaton ξεκινά γράφοντας ότι «η ανεξέλεγκτη αλλαγή του κλίματος είναι ένας νέος και τεράστιος κίνδυνος» και καταλήγει σε απαισιόδοξο τόνο λέγοντας: «Ίσως θα πρέπει να υπάρξει μεγάλη δυστυχία και καταστροφή προτού οι άνθρωποι συνεργαστούν για να κάνουν αλλαγές».

Avinash Dixit, Πανεπιστήμιο Princeton

Ο Dixit έχει γράψει το πιο παιχνιδιάρικο δοκίμιο του βιβλίου, με ένα πείραγμα σχετικά με το πώς το Διεθνές Νομισματικό

Ταμείο, που λειτουργεί από «τα νέα, φανταχτερά του γραφεία στη Σιγκαπούρη», θα δανείσει τους υπερχρεωμένους και σπάταλους Αμερικανούς που «επιμένουν στο συνταγματικό τους δικαίωμα να απολαμβάνουν όλα τα τελευταία νέα εισαγόμενα προσωπικά ελικόπτερα». Λέει πως το να επιτευχθεί διεθνής συμφωνία για την κλιματική αλλαγή «θα παραμένει προβληματικό», αλλά σημειώνει «κάποια παράπλευρα οφέλη» από την αύξηση της θερμοκρασίας, όπως το άνοιγμα των διαύλων ναυσιπλοΐας μέσω του Αρκτικού Ωκεανού.

Edward Glaeser, Πανεπιστήμιο Χάρβαρντ

Εμμένοντας στην πίστη του στις ελεύθερες αγορές, ο Glaeser θεωρεί ότι η υπερθέρμανση του πλανήτη είναι ένα πολύ επικίνδυνο αλλά επιλύσιμο πρόβλημα. Λέγοντας ότι η κλιματική αλλαγή θα «καταστήσει τα ακραία φαινόμενα πιο πιθανά και θα αυξήσει τη στάθμη των θαλασσών», συνεχίζει: «...Ενώ τέτοιες καταστροφές μπορεί να προκαλέσουν μεγάλη ζημιά, ιστορικά αυτά γεγονότα είναι εντοπισμένα και έχουν περιορισμένη επίδραση μακροπρόθεσμα». Αργότερα προσθέτει ότι «το τεράστιο μέγεθος του κόσμου και η γεωγραφική του πολυμορφία περιορίζει το δυνητικό αντίκτυπο της μακροχρόνιας κλιματικής αλλαγής», σημειώνοντας ότι «τεράστιες εκτάσεις γης στον Καναδά και τη Σιβηρία» μπορούν να καλλιεργηθούν πιο εντατικά σε υψηλότερες θερμοκρασίες.

Andreu Mas – Colell, Πανεπιστήμιο Pompeu Fabra Βαρκελώνη

Το πιο αισιόδοξο δοκίμιο προβλέπει ότι σε έναν αιώνα από σήμερα «θα έχουμε καταφέρει, λόγω του συνδυασμού της φυσικής ανάπτυξης και των ηθελημένων ενεργειών, να εξαλείψουμε πλήρως τη φτώχεια στον κόσμο. «Όχι μόνο αυτό, αλλά «η δουλειά μας θα είναι πιο ενδιαφέρουσα», γράφει ο Mas-Colell. Λέει ότι η πρόσφατη έρευνα έχει δείξει «την τεράστια προσαρμοστικότητα των ανθρώπων». Μιλώντας για μια ευρεία ποικιλία πιθανών αλλαγών, ο Mas-Colell προβλέπει ότι αν τα πράγματα αλλάξουν, σταδιακά «θα προσαρμοστούν σε μια νέα κατάσταση με έναν φυσικό, σχεδόν ανεπαίσθητο τρόπο. «Κοιτάζοντας 200 χρόνια μπροστά, όχι μόνο 100 (τι θράσος!!) , γράφει ότι στο μέλλον τα

προβλήματα είναι πιο πιθανό να πηγάζουν από βιολογικά ή κοινωνικά αίτια (πόλεμοι και συγκρούσεις) παρά από περιβαλλοντικά, ενεργειακά, ή οικονομικά αίτια.

John Roemer, Πανεπιστήμιο Yale

Το πιο οργισμένο δοκίμιο απεικονίζει την υπερθέρμανση του πλανήτη ως ένα πολιτικό πρόβλημα και ρίχνει το φταίξιμο στις ΗΠΑ και το Ρεπουμπλικανικό Κόμμα, κατηγορώντας το για «ευκαιριακή και αδαή προσέγγιση του προβλήματος». Ο Roemer λέει ότι, προκειμένου να πετύχουν το διπλό στόχο του περιορισμού της υπερθέρμανσης του πλανήτη και της μείωσης των διεθνών ανισοτήτων πλούτου, οι πλούσιες χώρες θα πρέπει να αποδεχθούν μια αύξηση των εισοδημάτων τους, μόνο περίπου 1% ετησίως για τα επόμενα 100 χρόνια.

Alvin Roth, Πανεπιστήμιο του Στάνφορντ

Ο Roth, ο οποίος κέρδισε το βραβείο Νόμπελ για την εργασία του σχετικά με το σχεδιασμό της αγοράς, δίνει την λιγότερη προσοχή στην υπερθέρμανση του πλανήτη από κάθε άλλο δοκιμιογράφο. Η κλιματική αλλαγή αναφέρεται μέσα σε μια παρένθεση σε μια κατά τα άλλα αισιόδοξη έκθεση: «Για να δώσω μια γενική εικόνα, νομίζω ότι η μεγαλύτερη τάση στην ιστορία του μέλλοντος (αν δεν διαταραχθεί από την περιβαλλοντική καταστροφή ή την εξάπλωση της τρομοκρατίας ή έναν πόλεμο με όπλα μαζικής καταστροφής), είναι ότι η παγκόσμια οικονομία θα συνεχίσει να αναπτύσσεται και θα γίνει πιο διασυνδεδεμένη».

Robert Shiller, Πανεπιστήμιο Yale

Ο Shiller, επίσης κάτοχος νόμπελ, παρατηρεί την υπερθέρμανση του πλανήτη μέσα από το «φακό» της ασφάλισης έναντι των κινδύνων, ένα από τα αγαπημένα του θέματα. Επικαλούμενος την εργασία των άλλων, λέει ότι αυτό που χρειάζεται η κοινωνία είναι μια μακροπρόθεσμη εξασφάλιση ότι «προστατεύει τους ιδιοκτήτες σπιτιού κατά της αύξησης της ασφάλιστρων λόγω των μακροπρόθεσμων αλλαγών σε περιβαλλοντικούς κινδύνους». " Με άλλα λόγια, ασφάλιση για το κόστος ασφάλισης. Προβλέπει ότι το προϊόν θα είναι διαθέσιμο παρά την τρέχουσα «στενοκεφαλιά των ρυθμιστικών αρχών».

Robert Solow, MIT

Ο Solow, ο τρίτος κάτοχος βραβείου Νόμπελ σε αυτή τη συγκέντρωση αστέρων, είναι ένας βετεράνος δοκιμιογράφος με σχεδόν 20 δημοσιευμένα κείμενα στο New York Review of Books. Αλλά δεν χρησιμοποιεί ποιητική αδειά για να κάνει εξωφρενικές προβλέψεις. Γράφει «Δείξε μου έναν οικονομολόγο με ισχυρή άποψη για αυτά τα πράγματα και εγώ θα σου δείξω το οξύμωρο: ένα θεοπάλαβο οικονομολόγο. Σε αυτό το πνεύμα, είναι λίγο ασαφής και λιτός στο ζήτημα της υπερθέρμανσης του πλανήτη. Μιλώντας γενικότερα για το περιβάλλον, γράφει «κανείς δεν μπορεί να γνωρίζει με ακρίβεια πόσοι άνθρωποι μπορούν να τα καταφέρουν στον κόσμο, σε ένα βιοτικό επίπεδο αντίστοιχο αυτού που έχουν σήμερα οι προηγμένες οικονομίες».

Martin Weitzman, Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ

Υπάρχει λόγος που αυτό το άρθρο επικεντρώνεται στις απόψεις των συγγραφέων σχετικά με την υπερθέρμανση του πλανήτη και ο Weitzman το αναφέρει ρητά στην πρώτη φράση του κειμένου των συμπερασμάτων: «Αν υπάρχει μια πραγματικά φυσική γέφυρα που ενώνει το χάσμα μεταξύ του σήμερα και του σε ένα αιώνα από σήμερα, νομίζω είναι η κλιματική αλλαγή». Ο Weitzman γράφει ότι κάποια στιγμή τον επόμενο αιώνα «ο πειρασμός μπορεί να γίνει πολύ μεγάλος για κάποια ήπια αναπτυγμένη χώρα να αισθανθεί ότι πολιορκείται από την κλιματική αλλαγή και να γεω-ρυθμίσει τον εαυτό της (και τον πλανήτη) από τις υψηλές θερμοκρασίες, σπέρνοντας τη στρατόσφαιρα με σωματίδια που αντανακλούν το φως του ήλιου επειδή είναι τόσο εξαιρετικά φθηνή λύση». Όπως γράφει ο Weitzman, βάζοντας «αντηλιακό» στον ουρανό δεν θα λύσει όλα τα προβλήματα που προκαλούνται από τα αέρια του θερμοκηπίου, όπως η οξίνιση των ωκεανών, η οποία σκοτώνει τους κοραλλιογενείς υφάλους και θα μπορούσε να έχει επικίνδυνες παρενέργειες. Αν ο κόσμος δεν κάνει το σωστό να περιορίσει τις εκπομπές, η γεωμηχανική γρήγορη λύση θα είναι «εξαιρετικά δελεαστική για οποιαδήποτε χώρα αισθανθεί ιδιαίτερα πιεσμένη από αυτό που αντιλαμβάνεται ως μια αφόρητη απειλή για την ίδια την ευημερία της. «Μόνο και μόνο για αυτό το λόγο, η επιλογή χρήζει σοβαρής μελέτης, λέει ο Weitzman:

«Είναι συνετό να ασκεί κανείς πιέσεις για το καλύτερο και ταυτόχρονα να προετοιμάζεται για το χειρότερο;»

Πηγή: capital.gr

Φωτό: Wikipedia